

TYÖTTÖMIEN KESKUSJÄRJESTÖ ry

Sörnäisten rantatie 27 C 4, 00500 HELSINKI

p. 050 577 2580 • Y-tunnus 1003909-9

<http://www.tvy.fi/> • etunimi.sukunimi@tvy.fi tai toimisto@tvy.fi

TYÖTTÖMIEN KESKUSJÄRJESTÖ RY:N LAUSUNTO

HE 124/2017 VP

Arvoisa puheenjohtaja ja Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan jäsenet,

Työttömien keskusjärjestö kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto sosiaali- ja terveysministeriössä valmistellusta aktiivimallista.

Aktiivimallin tavoitteena on kannustaa työttömiä nykyistä enemmän hakemaan töitä avoimilta työmarkkinoilta. Esityksessä pääasiallisesti ”*ehdotetaan työttömyysturvalakia muutettaisiin siten, että työttömyysetuus maksettaisiin 65 työttömyysetuuden maksupäivältä 4,65 prosentilla alennettuna, jos henkilö ei ole 65 edeltävän työttömyysetuuden maksupäivän aikana osoittanut aktiivisuutta olemalla työssä yhteen työssäoloehtoa kerryttävään kalenteriviikkoon vaadittavaa työaika tai ansainnut yritystoiminnasta vastaavaa tuloa taikka ollut viittä päivää työllistymistä edistävässä palvelussa mainitun 65 päivän aikana. Lisäksi ehdotetaan, että omavastuu-aika lyhennetään seitsemästä päivästä viiteen päivään.*”

TYÖTTÖMIEN KESKUSJÄRJESTÖ VASTUSTAA ESITYSTÄ AKTIIVIMALLISTA

Työttömien Keskusjärjestö ry vastustaa aktiivimallin toteuttamista, sillä kaikille työttömille ei ole tarjolla työpaikkoja, eikä palveluita, joten tosiasiallisesti työttömien perusturvasta leikataan tällä esityksellä. Työttömyysongelman ytimessä on tarjolla olevan työvoiman kysynnän puute, eikä esitysluonnos ota tätä huomioon

Aktiivisesta työnhausta huolimatta kaikki työttömät eivät saa työpaikkoja avoimilta työmarkkinoilta. Lisäksi palvelujen tarve on suurempi, mitä pystytään nykyisin järjestämään. Sekä kuntien, että järjestöjen kapasiteetti tarjota toimenpiteitä on rajallinen puuttuvien resurssien takia.

Aktiivimallin perusteluissa oletetaan, että työpaikkojen kysyntä todennäköisesti lisääntyy, kun työttömät pyrkivät välttämään työttömyysturvan leikkauksen. Mutta miten tämä näkyy työpaikkojen tai toimenpiteiden tarjonnassa? Hallitus ei ole kohdentanut uudistuksia tätä uudistusta silmällä pitäen, jotta kaikille olisi tarjolla mahdollisuus välttää työttömyysturvan leikkaus.

On hyvä, että hallituksen esitykseen on tehty poikkeukset sairaus-, vanhempainpäivä- ja erityishoitorahan osalta. Hallituksen esitys ei silti kohtele työttömiä yhdenvertaisesti. Eri alueilla on vaihteleva määrä työpaikkoja tai palveluita tarjolla. Etenkin aktiiviset työttömät tulevat kokemaan mallin epäoikeudenmukaisena, jos aktiivisuuteen ei saada vastinetta. Valitusten määrä sekä epäluottamus julkiseen palvelujärjestelmään tulee kasvamaan.

Esityksessä ei myöskään arvioida, mitä sosiaalisia tai terveydellisiä vaikutuksia voi syntyä siitä, kun on itse aktiivinen ja palvelujärjestelmä entistä kovemmin rankaisee epäonnistumisesta. Jotkin työttömät työnhakijat kokevat jo nyt, että heitä syrjitään avoimilla työmarkkinoilla mm. ikänsä, kokemuksensa, vammansa, sairautensa, sukunimensä, seksuaalisen suuntautumisensa, sosiaalisen statuksensa tai ihonvärinsä takia. Se,

TYÖTTÖMIEN KESKUSJÄRJESTÖ ry

Sörnäisten rantatie 27 C 4, 00500 HELSINKI

p. 050 577 2580 • Y-tunnus 1003909-9

<http://www.tvy.fi/> • etunimi.sukunimi@tvy.fi tai toimisto@tvy.fi

että entistä enemmän sanktioidaan yksilöä siitä, ettei hän pääse töihin, vahvistaa mm. näistä ennakkoluuloista syntyviä juopia.

Työttömien Keskusjärjestö ry ihmettelee, miten tämä esitys voi läpäistä Perustuslakivaliokunnan käsittelyn. Perustuslain 19 § mukaan, ”Jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon.” Työmarkkinatuki on osa työttömien perusturvaa.

Tämän esityksen negatiivisimmat vaikutukset iskevät pahiten pitkäaikaistyöttömiin, koska mahdolliset leikkaukset kertaantuvat heidän toimeentuloonsa pitkällä aikavälillä. Osa näistä työttömistä joutuvat jo nyt täydentämään ruokajonoissa omaa toimeentuloaan. Euroopan Unionin sosiaalisten oikeuksien komitea on nuhdellut Suomea liian alhaisesta toimeentulosta ja nyt tällä esityksellä siitä leikataan lisää.

Tällainen aktiivisuuteen perustuva työttömyysturvan malli olisi paremmin perusteltavissa, jos Suomessa olisi riittävän kattava palveluverkosto, jolla työnhakija todistettavasti voisi välttää leikkaukset ja työttömällä olisi subjektiivinen oikeus riittävään palveluun. Ongelmana on, mikä palvelu olisi tarkoituksenmukainen 5 päivää 65 päivän aikana, jos nykyiset työllisyysmäärärahat mitoitettaisiin aktiivimallin mukaan?

Työttömien Keskusjärjestö ry,
Toiminnanjohtaja,
Jukka Haapakoski
050 577 2580
jukka.haapakoski@tvy.fi